Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 4. júla 2024 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Harmonizácia právnych predpisov – Doprava – Cestná doprava – Smernica 2014/31/EÚ – Pôsobnosť – Váhy s neautomatickou činnosťou na účely určenia hmotnosti vozidiel – Používanie váh na účely uplatňovania vnútroštátnej právnej úpravy trestnoprávnej povahy“

Vo veci C-283/23 [Marhon] [i],

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour de cassation (Kasačný súd, Belgicko) z 26. apríla 2023 a doručený Súdnemu dvoru 2. mája 2023, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

FB,

JL Sàrl

za účasti:

Procureur du Roi près le Tribunal de première instance d’Eupen,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory T. von Danwitz, predseda prvej komory A. Arabadžiev (spravodajca), vykonávajúci funkciu sudcu šiestej komory, a sudkyňa I. Ziemele,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– belgická vláda, v zastúpení: S. Baeyens, P. Cottin a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, T. Suchá a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: J. Flett a G. Wils, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1, článku 2 bodu 3 a článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/31/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania váh s neautomatickou činnosťou na trhu (Ú. v. EÚ L 96, 2014, s. 107, a korigendum Ú. v. EÚ L 13, 2016, s. 58).

2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania vedeného proti spoločnosti FB a JL Sàrl, ktoré sa týkalo dvoch trestných činov, ktorých sa FB údajne dopustil tým, že viedol nákladné vozidlo patriace JL, ktoré prekračovalo maximálnu povolenú hmotnosť.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 4, 5 a 47 smernice 2014/31 stanovujú:

„(4) Táto smernica sa vzťahuje na váhy s neautomatickou činnosťou, ktoré sa novo uvádzajú na trh [Európskej] únie; znamená to, že sú to buď nové váhy s neautomatickou činnosťou vyrábané výrobcom usadeným v Únii, alebo váhy s neautomatickou činnosťou, či už nové, alebo použité, dovezené z tretej krajiny.

(5) Členské štáty by mali byť zodpovedné za ochranu verejnosti pred nesprávnymi výsledkami váženia pomocou váh s neautomatickou činnosťou v určitých kategóriách použitia.

…

(47) Keďže cieľ tejto smernice, ktorým je snaha zaistiť, aby váhy s neautomatickou činnosťou dostupné na trhu spĺňali požiadavky, ktorými sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany verejných záujmov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a zároveň zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 [ZEÚ]. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.“

4 Článok 1 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ uvádza:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na všetky váhy s neautomatickou činnosťou.

2. Na účely tejto smernice sa rozlišujú tieto kategórie použitia váh s neautomatickou činnosťou:

…

b) váženie na výpočet poplatkov, taríf, cla, daní, zvýhodnení, pokút, náhrad, odškodnenia alebo podobných typov platieb;

c) váženie na účely uplatňovania zákonov alebo nariadení alebo na účely vypracúvania posudkov súdnych znalcov;

…

g) všetky iné použitia, ktoré nie sú uvedené v písmenách a) až f).“

5 Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. ‚váhy‘ sú meracím prístrojom slúžiacim na určenie hmotnosti telesa s využitím účinku gravitácie na toto teleso. Váhy môžu taktiež slúžiť na určenie iných veličín, množstiev, parametrov alebo charakteristík, ktoré sú odvodené z hmotnosti;

2. ‚váhy s neautomatickou činnosťou‘ alebo ‚váhy‘ sú váhy, ktoré pri vážení vyžadujú zásah operátora;

3. ‚sprístupnenie na trhu‘: je každá dodávka váh určených na distribúciu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, či už za odplatu, alebo bezodplatne;

4. ‚uvedenie na trh‘ je prvé sprístupnenie váh na trhu Únie;

…“

6 Podľa článku 3 tej istej smernice s názvom „Sprístupnenie na trhu a uvedenie do prevádzky“:

„1. Členské štáty prijmú všetky opatrenia na to, aby zabezpečili, že na trhu budú sprístupnené iba váhy, ktoré vyhovujú uplatniteľným požiadavkám tejto smernice.

2. Členské štáty prijmú všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby váhy neboli uvedené do prevádzky na použitie podľa článku 1 ods. 2 písm. a) až f), pokiaľ nespĺňajú požiadavky tejto smernice.

3. Členské štáty prijmú všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby váhy uvedené do prevádzky na použitie podľa článku 1 ods. 2 písm. a) až f) ďalej spĺňali uplatniteľné požiadavky tejto smernice.“

7 Článok 4 smernice 2014/31 s názvom „Základné požiadavky“ vo svojom prvom odseku stanovuje:

„Váhy, ktoré sa používajú alebo sú určené na použitie podľa článku 1 ods. 2 písm. a) až f), musia spĺňať základné požiadavky uvedené v prílohe I.“

Belgické právo

8 Článok 1 kráľovského nariadenia z 12. októbra 2010 o schvaľovaní, overovaní a montáži meracích prístrojov používaných na kontrolu uplatňovania zákona o dopravnej polícii a nariadení prijatých na jeho vykonanie (*Moniteur belge* z 25. októbra 2010, s. 63130, ďalej len „kráľovské nariadenie z roku 2010“) stanovuje:

„S výhradou uplatnenia iných právnych predpisov týkajúcich sa osobitných prístrojov sa toto nariadenie uplatňuje na prístroje, ktoré sa používajú na kontrolu uplatňovania zákona o dopravnej polícii, koordinovaného 16. marca 1968, a nariadení prijatých na jeho vykonanie a ktoré priamo alebo nepriamo vykonávajú merania, ďalej v tomto nariadení označované ako ‚prístroje‘.“

9 Článok 1 kráľovského nariadenia z 12. apríla 2016 o prístrojoch na váženie s neautomatickou činnosťou (*Moniteur belge* z 19. apríla 2016, s. 26487), nazvaný „Predmet“, stanovuje:

„Týmto nariadením sa preberá [smernica 2014/31].“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

10 Dňa 28. februára 2019 vykonala belgická polícia v Saint-Vith (Belgicko) kontrolu vozidla na prepravu dreva, patriaceho JL.

11 Váženie vykonané políciou pri tejto kontrole (ďalej len „váženie“) ukázalo, že hmotnosť tohto vozidla výrazne prekračovala maximálnu povolenú hmotnosť 20 856 kilogramov.

12 V dôsledku toho bol FB, vodič vozidla, trestne stíhaný na Tribunal de police d’Eupen, section de Saint-Vith (Priestupkový súd Eupen, oddelenie Saint Vith, Belgicko), na jednej strane za prepravu tovaru po ceste vozidlom, ktorého celková hmotnosť prekračovala najvyššiu povolenú hmotnosť, a na druhej strane ako osoba vykonávajúca nakládku tovaru na prepravu, za to, že dal pokyny, alebo vykonal úkony, ktoré viedli k prekročeniu maximálnej prípustnej hmotnosti a rozmerov. Spoločnosť JL, zamestnávateľ FB, bola pribratá do konania ako občianskoprávne zodpovedná.

13 Rozsudkom z 2. februára 2021 tento súd oslobodil FB z dôvodu, že lístky o hmotnosti týkajúce sa váženia neobsahujú údaj o osobe, ktorá vykonala toto váženie, ani údaj o značke a sériovom čísle prístroja použitého na váženie, a teda nie je možné určiť, či sa tieto lístky skutočne týkajú tohto prístroja.

14 Na základe odvolania, ktoré podal Procureur du Roi (prokurátor, Belgicko), proti tomuto rozsudku Tribunal de première instance d’Eupen, chambre correctionnelle (Súd prvej inštancie Eupen, trestná komora, Belgicko) na jednej strane zamietol tvrdenie FB a JL, podľa ktorého bolo váženie vykonané v rozpore s kráľovským nariadením z roku 2010.

15 Na druhej strane sa tento súd domnieval, že na uvedené váženie sa nevzťahovalo kráľovské nariadenie z roku 2010, ale norma, ktorou sa do belgického práva preberá smernica 2014/31, konkrétne kráľovské nariadenie z 12. apríla 2016 o prístrojoch na váženie s neautomatickou činnosťou.

16 Za týchto podmienok uvedený súd rozsudkom z 23. marca 2022 odsúdil FB na zaplatenie pokuty a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu troch mesiacov.

17 Cour de cassation (Kasačný súd, Belgicko) na ktorý podali FB a JL kasačný opravný prostriedok proti tomuto rozsudku, uviedol, že na určenie podmienok, za ktorých sa malo vykonať váženie, je potrebné spresniť pôsobnosť smernice 2014/31, a najmä určiť, či sa táto smernica vzťahuje, ako tvrdili FB a JL pred odvolacím súdom, len na váženie vykonávané v rámci prevádzkovania obchodnej činnosti používateľa váh s neautomatickou činnosťou.

18 Vnútroštátny súd na jednej strane poznamenáva, že článok 1 ods. 2 smernice 2014/31 vo svojom písmene c) stanovuje, že táto smernica sa uplatňuje najmä na „váženie na účely uplatňovania zákonov alebo nariadení“, a vo svojom písmene g) na „všetky iné použitia, ktoré nie sú uvedené v písmenách a) až f)“. Keďže sa zdá, že použitie váh s neautomatickou činnosťou patrí do jednej z týchto oblastí, zdá sa, že toto ustanovenie naznačuje, že váženie patrí do pôsobnosti tejto smernice.

19 Okrem toho vnútroštátny súd zdôrazňuje, že článok 3 ods. 2 a 3 tej istej smernice, keď odkazuje na uvedenie týchto váh do prevádzky a na požiadavky, ktoré musia po tomto okamihu naďalej spĺňať, nestanovuje, že tieto váhy sa musia nevyhnutne používať v rámci obchodnej činnosti ich používateľa.

20 Na druhej strane názov smernice 2014/31 navádza na reštriktívnejší výklad jej pôsobnosti, keďže odkazuje na harmonizáciu právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa „sprístupňovania na trhu“ váh s neautomatickou činnosťou. Zdá sa, že takýto odkaz nasvedčuje tomu, že táto smernica sa uplatňuje výlučne v rámci obchodnej činnosti používateľa týchto prístrojov.

21 Rovnako podľa vnútroštátneho súdu znenie článku 3 ods. 1 uvedenej smernice, ktorý sa týka povinností členských štátov pri sprístupňovaní týchto prístrojov na trhu, svedčí *a priori* v prospech takéhoto výkladu smernice 2014/31. Definícia pojmu „sprístupnenie na trhu“ uvedená v článku 2 bode 3 tejto smernice totiž naznačuje, že toto sprístupnenie sa musí uskutočniť v rámci obchodnej činnosti používateľa váh s neautomatickou činnosťou.

22 Za týchto podmienok Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Vzťahujú sa [článok 1, článok 2 bod 3) a článok 3 smernice 2014/31] na používanie váh s neautomatickou činnosťou súdnymi alebo policajnými orgánmi na účely určenia hmotnosti vozidiel na účely uplatňovania zákona alebo vnútroštátnej právnej úpravy, sankcionovanej podľa trestného práva a ktoré, ako napríklad článok 41 ods. 3 bod 1° a článok 43 ods. 3 bod 1° zákona z 15. júla 2013 o cestnej nákladnej doprave, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré je potrebné dodržiavať pri výkone povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy, a ktorým sa zrušuje smernica Rady 96/26/ES a ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 z 21. októbra 2009, o spoločných pravidlách prístupu nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh [(*Moniteur belge* z 18. februára 2014, s. 13108)], a článok 21 [prvý] odsek bod 5° a článok 35 bod 4° kráľovského nariadenia z 22. mája 2014 o cestnej nákladnej doprave [(*Moniteur belge* z 15. júla 2014, s. 53667)], zakazujú uvádzať do prevádzky vozidlá, ktorých odvážená hmotnosť presahuje maximálnu povolenú hmotnosť?“

O prejudiciálnej otázke

23 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate snaží získať od Súdneho dvora objasnenia týkajúce sa vymedzenia pôsobnosti smernice 2014/31. Tento súd sa predovšetkým pýta, či sa táto smernica uplatní, ak váhy s neautomatickou činnosťou nepoužíva hospodársky subjekt v rámci obchodnej činnosti, ale súdne alebo policajné orgány na určenie hmotnosti vozidla na účely uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy patriacej do trestnoprávnej oblasti.

24 Hoci sa uvedený súd touto otázkou pýta na výklad viacerých ustanovení tejto smernice, definícia jej pôsobnosti je uvedená v jej článku 1 ods. 1.

25 V dôsledku toho treba preformulovať prejudiciálnu otázku tak, že jej cieľom je určiť, či sa má článok 1 ods. 1 smernice 2014/31 vykladať v tom zmysle, že táto smernica sa uplatňuje na váhy s neautomatickou činnosťou, ak tieto prístroje používajú súdne alebo policajné orgány na určenie hmotnosti vozidla na účely uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy patriacej do trestnoprávnej oblasti.

26 Podľa ustálenej judikatúry je pri výklade ustanovenia práva Únie nutné vziať do úvahy nielen jeho doslovné znenie, ale aj vzájomný kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok z 18. apríla 2024, Citadeles nekustamie īpašumi, C-22/23, EU:C:2024:327, bod 30 a citovaná judikatúra).

27 V prvom rade treba uviesť, že znenie článku 1 ods. 1 smernice 2014/31 definuje pôsobnosť tejto smernice veľmi široko. Podľa tohto ustanovenia sa totiž táto smernica uplatňuje „na všetky váhy s neautomatickou činnosťou“.

28 Teda ani použitie, na ktoré je váha s neautomatickou činnosťou určená, ani okolnosť, že jej používateľ je súdny alebo policajný orgán, sa teda vzhľadom na znenie predmetného ustanovenia nezdajú byť relevantnými prvkami v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 2014/31 na určenie, či predmetný prístroj patrí do pôsobnosti tej istej smernice.

29 V druhom rade je takéto konštatovanie podporené preskúmaním kontextu, do ktorého patrí článok 1 ods. 1 smernice 2014/31, ako aj cieľa tejto smernice.

30 Po prvé je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že článok 2 body 1 a 2 tejto smernice definuje pojem „váhy s neautomatickou činnosťou“ odkazom najmä na funkciu, ktorú tieto prístroje zabezpečujú, bez zohľadnenia spôsobov alebo oblastí ich používania.

31 Po druhé treba pripomenúť, že smernica 2014/31 vymenúva vo svojom článku 1 ods. 2 písmenách a) až f) viaceré oblasti použitia váh s neautomatickou činnosťou.

32 Medzi oblasťami uvedenými v tomto článku 1 ods. 2 sa v písmene b) nachádza váženie na výpočet poplatkov, taríf, cla, daní, zvýhodnení, pokút, náhrad, odškodnenia alebo podobných typov platieb, ako aj v písmene c) váženie na účely uplatňovania zákonov alebo nariadení.

33 Používanie váh s neautomatickou činnosťou, o aké ide vo veci samej, môže patriť do jednej z týchto dvoch oblastí použitia výslovne uvedených v smernici 2014/31.

34 Okrem toho článok 1 ods. 2 písm. g) tejto smernice stanovuje zostatkovú kategóriu oblastí použitia takéhoto prístroja, pričom odkazuje na „všetky iné použitia, ktoré nie sú uvedené v písmenách a) až f)“ tohto článku 1 ods. 2 Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade, ak je váha s neautomatickou činnosťou určená na používanie na iné účely, ako sú účely uvedené v predmetnom článku 1 ods. 2 písmenách a) až f), táto váha patrí do pôsobnosti uvedenej smernice.

35 Po tretie, pokiaľ ide konkrétne o váhy uvedené do prevádzky na účely vymenované v článku 1 ods. 2 písm. a) až f) smernice 2014/31, treba pripomenúť, že článok 3 ods. 3 tejto smernice vyžaduje, aby členské štáty prijali všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby tieto váhy ďalej spĺňali uplatniteľné požiadavky uvedenej smernice.

36 Z analýzy smernice 2014/31 však vyplýva, že táto smernica nestanovuje požiadavku, aby sa váhy s neautomatickou činnosťou po ich uvedení do prevádzky používali na komerčné účely.

37 Pokiaľ ide v treťom rade o cieľ smernice 2014/31, z jej odôvodnenia 47 vyplýva, že jej cieľom je zaistiť, aby váhy s neautomatickou činnosťou dostupné na trhu spĺňali požiadavky, ktorými sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany verejných záujmov garantovaných touto smernicou.

38 Ako však vyplýva z bodu 33 tohto rozsudku, také použitie týchto váh, o aké ide vo veci samej, by mohlo s výhradou posúdenia vnútroštátnym súdom patriť do oblastí použitia výslovne zohľadnených v článku 1 ods. 2 písmenách b) a c) uvedenej smernice. Prípadné vylúčenie týchto prístrojov z pôsobnosti tej istej smernice len z dôvodu, že sú používané súdnymi alebo policajnými orgánmi na účely uplatnenia ustanovenia trestnoprávnej povahy, by teda znamenalo, že tieto prístroje by v jednej z týchto oblastí používania mohli byť uvedené na trh bez toho, aby boli v súlade s požiadavkami určenými na zabezpečenie ochrany verejných záujmov, na ktorú sa smernica 2014/31 zameriava, a tým poškodiť uvedené záujmy.

39 Vzhľadom na všetky tieto úvahy, treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 1 smernice 2014/31 sa má vykladať v tom zmysle, že táto smernica sa uplatňuje na váhy s neautomatickou činnosťou, ak tieto prístroje používajú súdne alebo policajné orgány na určenie hmotnosti vozidla na účely uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy patriacej do trestnoprávnej oblasti.

O trovách

40 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/31/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania váh s neautomatickou činnosťou na trhu

sa má vykladať v tom zmysle, že:

táto smernica sa uplatňuje na váhy s neautomatickou činnosťou, ak tieto prístroje používajú súdne alebo policajné orgány na určenie hmotnosti vozidla na účely uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy patriacej do trestnoprávnej oblasti.

Podpisy